

Από την εργατική Μεταπολίτευση μέχρι τον «νόμο Χατζηδάκη»

Των Σάσας Χασάπη – Χρήστου Βαγενά

Οι κατακτήσεις από το 1974, το ξήλωμά τους από τις μνημονιακές κυβερνήσεις και την κυβέρνηση Μητσοτάκη και οι όροι της εργατικής αντεπίθεσης

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου είναι ένας πολύ σημαντικός σταθμός των αγώνων της εργατικής τάξης και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων στην Ελλάδα ενάντια στην εκμετάλλευση. Η χούντα κατέλαβε την πολιτική εξουσία στη χώρα τον Απρίλη του 1967 με την έγκριση της κυρίαρχης τάξης, προκειμένου να κατασταλεί το κίνημα ριζοσπαστικοποίησης που, με αποκορύφωμα τα Ιουλιανά το 1965, αμφισβήτησε την εξουσία των πλουσίων και διεκδίκησε δικαιώματα και ελευθερίες που στερούνταν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Η χούντα διέλυσε εκτός από τα πολιτικά κόμματα και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, κυρίως εκείνες που ελέγχονταν από τις δυνάμεις της Αριστεράς, και συνέλαβε εκατοντάδες συνδικαλιστικά στελέχη. Ταυτόχρονα, δημιουργήθηκαν σωματεία-σφραγίδες, διορίστηκαν αρεστές στη χούντα διοικήσεις σε πολλά συνδικαλιστικά όργανα, ενώ το συνδικαλιστικό της Ασφάλειας ανέλαβε συστηματική επιχείρηση τρομοκράτησης των συνδικαλιστών και των εργαζομένων.

Το κλίμα αυτό δεν έμεινε πολύ καιρό χωρίς να συναντήσει αντίσταση. Οι εργαζόμενοι και η νεολαία από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 άρχισαν να οργανώνονται σε μαζικούς χώρους όπως τα εργοστάσια και τα πανεπιστήμια και να αντιδρούν στις αποφάσεις των εργοδοτών, των χουντικών και των συνεργατών τους.

Οι εργάτες Τύπου, οι δημοσιογράφοι, οι εργαζόμενοι στα

λεωφορεία, τα τρόλεϊ, τη ΔΕΗ και την Ολυμπιακή κινητοποιήθηκαν απεργιακά κόντρα στο χουντικό καθεστώς διεκδικώντας τα αιτήματά τους. Οι φοιτητές στα πανεπιστήμια διεκδίκησαν ελευθερίες και δημοκρατία, κλιμακώνοντας τις διαμαρτυρίες τους με την κατάληψη της Νομικής και προετοιμάζοντας έτσι την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Από την κυβέρνηση Καραμανλή ως την άνοδο του ΠΑΣΟΚ

Η πτώση της στρατιωτικής δικτατορίας σήμανε το ξεκίνημα μιας δεκαετίας περίπου σκληρών εργατικών αγώνων, που οδήγησαν σε πολλές νίκες και κατακτήσεις για την εργατική τάξη στην Ελλάδα. Ήταν ο δικός μας Μάης του '68, το δικό μας κίνημα αμφισβήτησης. Ένα από τα κεντρικά συνθήματα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου ήταν το σύνθημα (από τις δυνάμεις της Επαναστατικής Αριστεράς) για Γενική Απεργία, που θα μπορούσε να οδηγήσει στην πτώση της χούντας πολύ πιο γρήγορα.

Η κατάσταση για την εργατική τάξη στην Ελλάδα τη δεκαετία του '70 ήταν πολύ δύσκολη. Τα αφεντικά δεν ήταν διατεθειμένα να απολέσουν τα προνόμιά τους και να υποχωρήσουν εύκολα απέναντι στους εργαζόμενους, ενώ η κυβέρνηση Καραμανλή ήταν συνέχεια της σκληρής και αυταρχικής Δεξιάς, που είχε γαλουχηθεί στις αξίες και τις πρακτικές της προδικτατορικής ΕΡΕ. Ο Καραμανλής ήρθε από το Παρίσι για να «πειθαρχήσει» τις εξεγερτικές διαθέσεις και να επιβάλει μια αυταρχική αστική δημοκρατία με ευρωπαϊκή νομιμοποίηση.

Ωστόσο, τα πράγματα εξελίχθηκαν διαφορετικά. Οι εργαζόμενοι ξεκίνησαν άμεσα από την πτώση της χούντας να οργανώνονται σε επιτροπές αγώνα, εργοστασιακές επιτροπές και εργοστασιακά συνδικάτα. Μέσα από συλλογικές διαδικασίες βάσης και συνελεύσεις αυτοργανώνονταν και έπαιρναν αγωνιστικές αποφάσεις για να διεκδικήσουν αυξήσεις στους μισθούς, συνδικαλιστικές ελευθερίες, κράτος πρόνοιας και άλλα αιτήματα. Ιδρύθηκαν ισχυρά εργοστασιακά και επιχειρησιακά συνδικάτα κόντρα στους

νόμους της χούντας (που ίσχυαν ακόμα) και κόντρα στην εργοδοτική τρομοκρατία.

Η πρώτη μεγάλη απεργία ήταν στη National Can και ακολούθησαν δυναμικές κινητοποιήσεις στις βιομηχανίες Ιζόλα, ΜΕΛ, ΙΤΤ, Εσκιμό, Πίτσος, Πετζετάκης, στην Πυρκάλ, στη ΛΑΡΚΟ, στα μεταλλεία Μαντουδίου και ΜΑΔΕΜ-ΛΑΚΚΟ και σε πολλούς άλλους εργασιακούς χώρους. Ξέσπασαν εκατοντάδες απεργίες ειδικά την περίοδο 1975-1977 σε όλες τις εργατικές συνοικίες, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν πολυήμερες. Ενδεικτικά αναφέρουμε την απεργία στη ΛΑΡΚΟ με διάρκεια 110 ημέρες, στον Λαδόπουλο με 93 ημέρες, στη ΜΕΛ με 80, ενώ στην απεργία των μεταλλωρύχων στη ΜΑΔΕΜ ΛΑΚΚΟ, οι αγώνες, οι συγκρούσεις, οι συλλήψεις και η αστυνομική τρομοκρατία κράτησαν πάνω από 2 χρόνια!

Δεν ήταν καθόλου εύκολη η απεργιακή δράση των εργαζομένων εκείνη την περίοδο. Οι εργοδότες χρησιμοποιούσαν κάθε μέσο για να τρομοκρατήσουν τους εργαζόμενους και να κάμψουν το ηθικό τους. Οι απολύσεις, ειδικά των συνδικαλιστών, ήταν στην ημερήσια διάταξη. Οι εργοδότες προσπαθούσαν να δημιουργήσουν εργοδοτικά σωματεία και χρησιμοποιούσαν πληρωμένους τραμπούκους για να χρησιμοποιήσουν οργανωμένη βία ενάντια στους εργαζόμενους. Πολλοί από αυτούς τους μπράβους ήταν στην υπηρεσία των σκληρών μηχανισμών της χούντας τα προηγούμενα χρόνια. Χαρακτηριστική της κτηνώδους βίας που χρησιμοποίησε η εργοδοσία εκείνη την περίοδο είναι η δολοφονία της Σωτ. Βασιλακοπούλου, στις 28 Ιούλη 1980 έξω από το εργοστάσιο της ΕΤΜΑ, κατά την διάρκεια εξόρμησης του ΚΚΕ και της ΚΝΕ. Η άτυχη 21χρονη φοιτήτρια παρασύρθηκε από πούλμαν της εταιρείας, το οποίο με εντολές της αστυνομίας και οδηγό έναν πρώην ΕΣΑτζή θέλησε να αποτρέψει με κάθε τίμημα τα μέλη του ΚΚΕ να προσεγγίσουν τους εργαζόμενους.

Η κυβέρνηση Καραμανλή από την άλλη πλευρά επιστράτευε τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης εναντίον των απεργών και έθετε την αστυνομία και τη δικαιοσύνη στις διαταγές των επιχειρηματιών, απαντώντας με καθημερινή βία, συλλήψεις και επιθέσεις σε εργαζόμενους

1976: ο διαβόητος αντεργατικός νόμος 330

Προκειμένου να τιθασεύει τις κλιμακούμενες απεργιακές διεκδικήσεις, η κυβέρνηση Καραμανλή ψήφισε, το 1976, τον νόμο 330 περί «εργατικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών ελευθεριών», το λεγόμενο και νόμο Λάσκαρη, κατ' εντολή του κεφαλαίου. Ο νόμος αυτός υπήρξε η μακρινή πηγή έμπνευσης του πρόσφατου «νόμου Χατζηδάκη» (νόμος 4808/2021), με περιορισμούς στο δικαίωμα στην απεργία, απαγόρευση της πολιτικής απεργίας και των απεργιών αλληλεγγύης, θέσπιση του εργοδοτικού «δικαιώματος» στην ανταπεργία και τους απεργοσπαστικούς μηχανισμούς των εργοδοτών.

Το διήμερο 24-25 Μάη 1976 συνδικάτα και ομοσπονδίες πραγματοποίησαν 48ωρη απεργία ενώ στη Βουλή συζητιόταν το αντεργατικό τερατούργημα. Η κυβέρνηση Καραμανλή εξαπέλυσε δολοφονική επίθεση κατά των διαδηλωτών με δεκάδες «αύρες», δακρυγόνα, δεκάδες συλλήψεις, ξυλοδαρμούς και σοβαρούς τραυματισμούς ακόμα και από πυροβόλα όπλα. Μια ηλικιωμένη μικροπωλήτης έχασε τη ζωή της καθώς παρασύρθηκε από «αύρα» της αστυνομίας!

Ύστερα από την ψήφιση του νόμου, σχεδόν όλες οι απεργίες που προκηρύσσονταν, έβγαιναν παράνομες κι έτσι διώκονταν και συλλαμβάνονταν καθημερινά εργάτες που ήθελαν να διεκδικήσουν το οτιδήποτε. Επίσης οι εργοδότες είχαν συντάξει τις δικές τους λίστες (με τη συνδρομή της Ασφάλειας), τα δικά τους «μητρώα συνδικαλιστών», όπου κατέγραφαν τους εργάτες που διαμαρτύρονταν, συνδικαλίζονταν και προσπαθούσαν να οργανώσουν κινητοποιήσεις. Αυτές οι λίστες κυκλοφορούσαν μεταξύ των εργοδοτών, ώστε να μην προσλαμβάνουν τους απολυμένους «ταραχοποιούς».

Οι απεργίες το επόμενο διάστημα μειώθηκαν, αλλά το κίνημα των εργατικών αντιστάσεων και διεκδικήσεων δεν κάμφθηκε. Τη σκυτάλη πήραν άλλοι κλάδοι εργαζομένων: οι τραπεζοϋπάλληλοι, οι εκπαιδευτικοί, οι οικοδόμοι, οι ναυτεργάτες, οι εργαζόμενοι στη ΔΕΗ κ.ά.

Οι εργαζόμενοι, σε μια προσπάθεια συντονισμού πέραν των κυβερνητικά ελεγχόμενων τότε ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, δημιούργησαν τη Συντονιστική Επιτροπή Δημοσιοϋπαλληλικών Οργανώσεων (ΣΕΔΟ) στον δημόσιο τομέα και τις Συνεργαζόμενες Αγωνιστικές Δημοκρατικές Εργατοϋπαλληλικές Οργανώσεις (ΣΑΔΕΟ) στον ιδιωτικό τομέα.

Οι αγώνες εκείνης της περιόδου έφεραν σημερινές κατακτήσεις με αυξήσεις στους μισθούς και καλυτέρευση των συνθηκών εργασίας, ενώ το 1982 η πίεση του εργατικού κινήματος εξανάγκασε το ΠΑΣΟΚ να ψηφίσει τον νόμο 1264 για τα «Συνδικαλιστικά δικαιώματα και συνδικαλιστικές ελευθερίες». Ο νόμος αυτός, παρά τα προβλήματά του, ήταν αποτέλεσμα των αγώνων της μεταπολίτευσης.

Συστηματική υπονόμευση κατακτήσεων

Όλες οι πρωτοβουλίες της άρχουσας τάξης και των κυβερνήσεων της από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και μετά αποσκοπούσε στο να παρθούν πίσω οι εργατικές (και όχι μόνο) κατακτήσεις των πρώτων χρόνων της Μεταπολίτευσης.

Από το 1985 με το πρώτο πρόγραμμα λιτότητας της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ με υπουργό Οικονομικών τον Σημίτη, μέχρι την περίοδο των Μνημονίων, στο όνομα των (εργατικών) «ρετιρέ», της κρίσης και του χρέους, εξελίχθηκαν διαδοχικά κύματα επιθέσεων στα εργατικά δικαιώματα στα εργατικά δικαιώματα, καθένα πιο βίαιο από το προηγούμενο. Δυστυχώς, οι μεγάλοι αγώνες της περιόδου των μνημονίων, που είχαν έντονη εργατική διάσταση, οδηγήθηκαν από την προδοσία της ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ σε σκληρή ήττα. Έτσι, με την άνοδο της κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη επιχειρεί να ολοκληρώσει το έργο της κατάργησης των εργατικών κατακτήσεων.

Σήμερα η κυβέρνηση Μητσοτάκη, πατώντας και στην απογοήτευση του κόσμου της εργασίας από την προδοσία του ΣΥΡΙΖΑ, επιδιώκει να πάρει τη ρεβάνς για το μεγάλο κεφάλαιο. Με ένα σχέδιο πιο οργανωμένο από τη Μνημονιακή επίθεση, που δεν έχει αφετηρία ή αιτία τον κορωνοϊό, όπως ενδεχομένως νομίζουν μερικοί, αλλά

αποτελεί μοναδική επιλογή του κεφαλαίου για να ξεπεράσουν τα αδιέξοδα των οικονομικών κρίσεων.

0 «νέος 330», των Μητσοτάκη – Χατζηδάκη

Αιχμή του δόρατος της μέχρι τώρα επίθεσης της Νέας Δημοκρατίας στα εργατικά δικαιώματα αποτελεί ο νόμος Χατζηδάκη για τη λειτουργία των συνδικάτων και το δικαίωμα στην απεργία, που αποτελεί ευθεία επίθεση στο ν.1264/82. Η «πρώτη φορά Αριστερά» κυβέρνηση του Σύριζα αποπειράθηκε πρώτη το 2017 να αλλάξει το νόμο αυτόν στο πολυνομοσχέδιο με τα αντιλαϊκά προαπαιτούμενα της τρίτης αξιολόγησης, με μια τροπολογία που περιόριζε το δικαίωμα στην απεργία και στη συλλογική δράση των εργαζομένων.

Ο νόμος Χατζηδάκη συμπυκνώνει το σύνολο των αντεργατικών ρυθμίσεων που οραματίζονται κεφάλαιο και εργοδότες εδώ και δεκαετίες. Αποτελεί προσπάθεια συνολικής ρεβάνς για λογαριασμό της αστικής τάξης. Εργοδότες και κεφάλαιο θέλουν να συμπίεσουν το κόστος εργασίας προς όφελος της κερδοφορίας.

Η ρεβανσιστική κυβέρνηση της ΝΔ δίνει μεγάλη βαρύτητα στη μεταρρύθμιση αυτή: «Η αγορά εργασίας άλλαξε κατά τη διάρκεια της πανδημίας και οφείλει και η εργατική νομοθεσία -ο πυρήνας της οποίας του χρόνου θα συμπληρώσει 40 χρόνια ζωής (είναι από το 1982)- να προσαρμοστεί σε αυτή τη νέα πραγματικότητα», ήταν η δήλωση Μητσοτάκη.

Ο νόμος καταργεί στην πράξη το 8ωρο με την περιβόητη «διευθέτηση» του χρόνου εργασίας σε εξαμηνιαία (!) βάση, νομιμοποιεί μέσω αυτής της διευθέτησης τις απλήρωτες υπερωρίες, θεσπίζει τις ατομικές συμβάσεις, καταργεί την κυριακάτικη αργία και αποτελεί ευθεία βολή προς τη δράση και λειτουργία των σωματείων όπως τη γνωρίζαμε ως τώρα. Ουσιαστικά επιδιώκει την κατάργησή τους για την πλήρη και ανεμπόδιστη ισοπέδωση του κόσμου της εργασίας, έχοντας επίγνωση ότι αποτελούν, ακόμα και σε περιόδους εκφυλισμού τους, στοιχειώδεις δομές και εστίες αντίστασης.

Οι αποφάσεις για τις απεργίες στα πρωτοβάθμια σωματεία θα παίρνονται υποχρεωτικά με ηλεκτρονική ψηφοφορία και πλειοψηφία 50%+1. Οι συλλογικές διαδικασίες των σωματείων, όπως η γενική

συνέλευση, καταργούνται, υποσκάπτεται σοβαρά η αποτελεσματικότητα της απεργίας, υποβαθμίζεται ακόμη περισσότερο ο ρόλος και η αίσθηση «χρησιμότητας» των συνδικάτων. Επιπλέον, το νομοσχέδιο καλύπτει νομοθετικά την απεργοσπασία, επιβάλλοντας προσωπικό ασφαλείας σε περιόδους απεργιακών κινητοποιήσεων τουλάχιστον 40% σε περίπτωση απεργίας στο Δημόσιο, τους ΟΤΑ, τα ΝΠΔΔ, αλλά και σε επιχειρήσεις που η λειτουργία τους χαρακτηρίζεται κρίσιμη για το κοινωνικό σύνολο. Προστίθενται νέα «εργαλεία» ποινικοποίησης των συνδικάτων και των συνδικαλιστών, καθώς προωθείται η απαγόρευση των καταλήψεων χώρων και εισόδων καθώς και η άσκηση ψυχολογικής ή σωματικής βίας (πρόβλεψη που θέλει να αποτρέψει την περιφρούρηση των απεργιών).

Το νομοσχέδιο προβλέπει ακόμα μητρώο μελών των σωματείων, δηλαδή φακέλωμα των συνδικαλισμένων εργατών και εργατριών, και ηλεκτρονικό χώρο ενημέρωσης από το συνδικάτο, με κατάργηση του πίνακα ανακοινώσεων και της αφισκοκόλλησης στον χώρο δουλειάς.

Πολλά από τα παραπάνω αποτελούν ήδη πραγματικότητα σε χώρους εργασίας, ειδικά του ιδιωτικού τομέα, με πρόσχημα την πανδημία: εκ περιτροπής εργασία, αναστολές, διευθέτηση του χρόνου εργασίας, απελευθέρωση της κυριακάτικης λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων, ροκάνισμα ημερών κανονικής άδειας με τις άδειες ειδικού σκοπού, τηλεργασία κ.ά. Η επίσημη αναγωγή τους σε νόμο του κράτους και η καθολική εφαρμογή τους, αποσκοπεί στο να εμπεδώσει έναν εξαιρετικά δυσμενή συσχετισμό δύναμης ενάντια στην εργατική τάξη και υπέρ του κεφαλαίου και της εργοδοσίας.

Αντίσταση – ανυπακοή

Η ανατροπή αυτού του νόμου μπορεί να έρθει μέσα από την ανυπακοή και αντίσταση της εργατικής τάξης και των συνδικάτων. Και ήδη εκδηλώθηκαν αγώνες που δημιουργούν ελπιδοφόρες ρωγμές στο οικοδόμημα του αυταρχισμού.

Ο αγώνας των εργατών της COSCO, παρότι κρίθηκε παράνομος από τα δικαστήρια, συνεχίστηκε ως την τελική νίκη, δίνοντας ένα παράδειγμα πώς ο απεργοκτόνος – αντισυνδικαλιστικός νόμος Χατζηδάκη μπορεί να ανατραπεί στην πράξη από τους ίδιους τους εργαζόμενους.

Η καθολική συμμετοχή στην απεργία και η νίκη μαζικοποίησε το σωματείο, το έκανε αντιπροσωπευτικό και πιο ισχυρό απέναντι στην εργοδοσία και τους χαφιέδες της. Η αλληλεγγύη που εκφράστηκε από συνδικάτα και εργατικά κέντρα, αλλά και τους πολίτες, δημιούργησε ασπίδα προστασίας γύρω από τα δίκαια αιτήματα των εργατών και τον αγώνα τους.

Ο αγώνας στην εκπαίδευση από την πρώτη μέρα συνδέθηκε με την αντίσταση στο νόμο Χατζηδάκη στο σύνολό του. Η κυβέρνηση με τη

βοήθεια των αστικών δικαστηρίων ουσιαστικά απαίτησε την πειθάρχηση / συμμόρφωση των εργαζομένων εκπαιδευτικών σε βασικές διατάξεις του νόμου. Επιτέθηκε στο δικαίωμα της απεργίας βγάζοντας παράνομη την απεργία – αποχή των εκπαιδευτικών και αμφισβήτησε την ύπαρξη των σωματείων καθώς έσυρε δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα σε δικαστήρια. Η πραγματική αντίσταση στο νόμο Χατζηδάκη ήρθε με τη συνέχιση της απεργίας παρά την απόφαση των δικαστηρίων και πρέπει/μπορεί να συνεχιστεί με τις εκλογές των πρωτοβάθμιων σωματείων των εκπαιδευτικών αγνοώντας τους περιορισμούς που θέτει ο νόμος.

Μια άλλη μεγάλη νίκη κλάδου εργαζομένων ήταν αυτή των διανομέων στην E-FOOD, όπου η εργοδοσία επιδίωξε να εφαρμόσει διατάξεις του νόμου Χατζηδάκη εις βάρος εργαζομένων. Σε αυτό τον αγώνα καταλυτικό ρόλο, εκτός από την μαχητικότητα των διανομέων, έπαιξε το τεράστιο κίνημα συμπράστασης και αλληλεγγύης που ξέσπασε σε όλη την κοινωνία και εξανάγκασε της εταιρεία σε υποχώρηση. Οργάνωση από τα κάτω

Πολλά συνδικάτα με την πίεση παρατάξεων της Αριστεράς παίρνουν αποφάσεις για ανυπακοή και απειθαρχία σε αυτά που προβλέπει ο νόμος Χατζηδάκη για την λειτουργία τους και τον τρόπο προκήρυξης των απεργιών. Πρέπει η πάλη αυτή να γίνει κτήμα της βάσης μέσα από συλλογικές και δημοκρατικές διαδικασίες κόντρα στους συμβιβασμούς και την υποταγή της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να πάρουμε αποφάσεις «από τα κάτω» για μαζικής σύγκρουση με την κυβέρνηση και μη εφαρμογή του νόμου με κάθε τίμημα. Τα συνδικάτα πρέπει και μπορούμε να λειτουργούμε μακριά από κάθε κυβερνητική και εργοδοτική κηδεμονία. Έχουμε την πείρα των αγώνων του παρελθόντος και μπορούμε να δημιουργήσουμε παράλληλες δομές, όπως οι ΣΕΔΟ και ΣΑΔΕΟ κόντρα σε πιθανές προδοσίες των ηγεσιών σε ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ. Μπορούμε και πρέπει να μάθουμε να λειτουργούμε και σε συνθήκες «παρανομίας», δηλαδή λειτουργίας ενάντια στις προβλέψεις του νόμου, προκειμένου να υπερασπιστούμε τα συμφέροντα της εργατικής τάξης.

Μπροστά μας έχουμε μια δύσκολη περίοδο εργοδοτικών και

κυβερνητικών επιθέσεων αλλά και αγώνων, με πολλά «πάνω και κάτω». Σε αυτό τον αγώνα θα σφυρηλατηθεί το μαχητικό εργατικό κίνημα του αύριο, ώστε να βγούμε νικητές! Σε αυτόν τον αγώνα, το Πολυτεχνείο και οι εργατικοί αγώνες της Μεταπολίτευσης αποτελούν πηγή έμπνευσης.

Το καπιταλιστικό σύστημα προσπαθεί να μας πείσει ότι στην Ελλάδα για όλα τα κακώς κείμενα φταίει το Πολυτεχνείο, η Μεταπολίτευση και τα δικαιώματα των πολλών και όχι τα υπερκέρδη των λίγων. Δηλαδή μας λένε ότι το κεφάλαιο, αυτοί οι λίγοι που ζουν παρασιτικά από τον ιδρώτα και το αίμα των πολλών, έχουν δίκιο.

Είναι μια αντιστροφή της πραγματικότητας ενάντια στον κόσμο της εργασίας και πρέπει να τους απαντήσουμε μαχητικά ότι οι κατακτήσεις της Μεταπολίτευσης δεν θα συρρικνωθούν, όσα μέσα και αν χρησιμοποιήσουν, αλλά με τους αγώνες μας θα ανακτηθούν και θα διευρυνθούν. Μέχρι να σταματήσει πλήρως η εκμετάλλευση.

Χωρίς εσένα γρανάζι δεν γυρνά – Εργάτη μπορείς χωρίς αφεντικά!